

Beboere i byggerod: Prøver de mon på at slå os ihjel?

Omfattende renovering af en hel bydel, Tingbjerg i København, er blevet en asbest-, støv- og støjplage for beboerne, der føler sig tromlet og misinformeret.

RENOVERING

FLEMMING CHRISTIANSEN

Bander, der skyder på hinanden – og dræber. Præster og læger, som flygter ud af bydelen.

De triste historier om bydelen Tingbjerg er mange, men i det seneste års tid er der også kommet en positiv fortælling om en halv milliard kroner til at forbedre boligernes standard, at bygge det isolerede område sammen med omgivelserne og få monotonien af almene boliger brudt af butikker og andels- og ejerboliger.

Lige nu er mange tingbjergensere bare ikke i særligt godt humør. Som én af dem, Lone Martin, spørger: »Er de mon ved at slå os ihjel?».

Hun sigter blandt andet til, at der forleden lå store poser med asbestholdigt nedrivningsmateriale og flød i gaderne i Tingbjerg. Beboerne havde ikke hørt, at de skulle konfronteres med det kræftfremkaldende stof, og at der skulle komme mænd i hvide beskyttelsesdragter.

Da beboerne henvendte sig til en af de byggeansvarlige, blev det først benægtet, at der blev banket asbest ned.

Men da en af beboerne havde taget billeder af poserne, der var tydeligt mærket ASBEST, måtte den byggeansvarlige krybe til korset – og så spurgte han:

»Er du da overfølsom over for asbest?».

Som Lone Martin siger: »Den griner vi stadig af. Vis mig det menneske, der ikke er overfølsom over for asbest».

Brudte aftaler

Oppe hos en anden beboer, folkepensionisten Marie Andersen, hænger en håndskrevet seddel på hoveddøren: »Kære



VETERAN. Marie Andersen har boet i Tingbjerg i et halvt århundrede, og hun mødte dengang arkitekten bag, Steen Eiler Rasmussen, som ville skabe et arbejderparadis. Nu synes hun, at det er et mareridt. Foto: Finn Frandsen

håndværker. Kl. 8 havde vi en aftale. Nu er kl. 12».

Lejligheden sejler i overdækningsplast, byggestøv og kasser med indbo og løse køkkenelementer, og Marie Andersen går småklagende rundt og hoster med sin astma på grund af alt det byggestøv, som beboerne var lovet ville blive fjernet hver dag, men som ikke bliver det. Aftaler bliver i det hele taget brudt igen og igen.

»De ødelægger vores boliger», siger hun beklagende og kigger skræmt ind i sit køkken, hvor der én af dagene skal laves

et gevaldigt hul i gulvet til et af de store nye ventilationsrør, der skal gennem-bore lejlighederne for at få gang i luftudskiftningen i bebyggelsen, der er plaget af skimmelsvamp.

»Men jeg har aldrig haft svamp. Det er bare, fordi der er kommet så mange store børnefamilier og mennesker fra andre lande, der lever på en anden måde, at der er kommet svamp i deres lejligheder. Jeg har ikke noget imod de fremmede, men hvorfor kan boligselskabet ikke hjælpe dem med at få luft ud i stedet for at øde-

lægge husene med alle de rør?», spørger Marie Andersen.

Hun har boet i Tingbjerg i 50 år – fra det var en ny, arkitekttegnet, luftig mønsterminiverden til almindelige mennesker.

Beboerne har fået brev om, at deres boliger i et halvt år med jævne mellemrum kan blive invaderet af håndværkere med en række varslingsfrister. Men Marie Andersen oplever igen og igen, at håndværkerne ikke kommer, når de varsler det – eller at de kommer uden varsel. Samme betretning lyder fra andre tingbjergensere.

Flere fortæller, hvordan deres køkkener bliver skilt ad og savet ned, og så går håndværkerne uden at fortælle, hvornår de bliver færdige.

»Vi lever i et støj- og støvhelvende, og vi kan intet privatliv have, da vi aldrig ved, hvornår der er støjende, støvende eller asbestarbejde», siger Lone Martin.

Christel Andersens mor bor i Tingbjerg, men er flyttet hjem til sin datter på Nørrebro på grund af rodet. Efter Christel Andersens opfattelse burde boligselskaberne have genhuset flere af beboerne.

»Men man kan åbenbart bare tromle hen over dem«, siger hun.

Indrømmelser og beklagelser

I mellemtiden har beboerne fået en skriftlig beklagelse fra direktionen i et af boligselskaberne, FSB, hvor der står, at asbesthåndteringen et »absolut uansvarlig og et brud på indgåede aftaler«.

Projektleder i FSB Claus Olsen erkender også over for Politiken, at kommunikationen ikke har været god.

At der har ligget asbest fra nedrevne ventilationskanaler mellem bygningerne, kalder han »en klar fejl«, men han understreger, at asbesten har været forsvarligt pakket ind og nu er bortskaftet.

Den manglende rengøring og manglende overholdelse af varslingsfrister er også en tilståelsessag:

»Vi har i udbuddet klart beskrevet, hvordan håndværkerne skal varsle. Det har vi en kamp med entreprenørerne om«, siger Claus Olsen.

Han mener ikke, at det er realistisk med genhusning af flere end de familier i gavllejligheder, som bliver så molesterede af renoveringen, at man ikke kan leve i dem.

»Kriteriet for genhusning er, om vitale funktioner som vand og afløb fungerer i et vist omfang. Hvis vi skulle genhuse endnu flere, ville økonomien vanskeligt kunne hænge sammen, og det kunne indebære endnu større huslestigninger, end der allerede er lagt op til«.

På tirsdag holder boligselskaberne fællesmøde med beboerne.

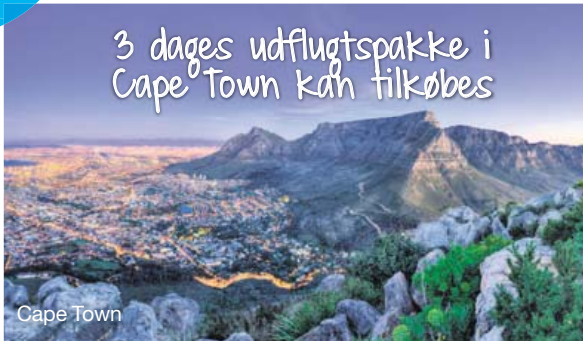
»Vi er klar over, at der er så meget ængstelse, at det nærmest er en tabt sag«, siger Claus Olsen.

flemming.christiansen@pol.dk

Verden venter... 3 bud til din 'bucket liste'...



2 STORBYER
PÅ
2 KONTINENTER
I EN REJSE



3 dages udflugtspakke i
Cape Town kan tilkøbes

Dubai og Sydafrika - en enestående kombination

Oplev to af verdens mest eksklusive byer, Dubai og Cape Town.

Tag med til verdensrekorder på stribet, verdens mest utrolige shoppingcentre og verdens højeste bygning i Dubai. Fortsæt rejsen til Cape Town, Sydafrikas moderby, der ligger med en unik udsigt til det flade Taffelbjerg. Her står kontrasterne i kø – lige fra Robben Island, hvor Nelson Mandela sad fængslet, til frodige vinmarker og imponerende pingvinkolonier.

Glæd jer til en uforglemmelig oplevelsesrejse med en lang række højdepunkter og hemmeligheder på to kontinenter.

- 1. dag** København – Dubai
- 2. dag** Moderne og smuk arkitektur i Dubai
- 3.-4. dag** Meget mere Dubai
- 5. dag** Fra Den Persiske Golf til Kap Det Gode Håb
- 6.-10. dag** Cape Town med mulighed for at tilkøbe udflugtspakke, hvor I får byrundtur, vinlandet og naturreservat
- 11. dag** Cape Town til Dubai
- 12. dag** Ankomst Danmark

Afrejse 2. september i 12 dage fra København. Pris pr. person fra kr. **11.950**



I Den Blå Lagune er
temperaturen
konstant på 37-39°

OPLEV KONTRASTERNES Ø

Smuk, smukkere Island

Rejs med til spektakulære månelandskaber, storbyen Reykjavik og uberørte naturfænomener.

Island forfører med imponerende oplevelser – højtsprøjtede gletsjere, spruttende geysere og ikke mindst en magisk ro, der tager pusten fra de fleste.



Island er fyldt med kontraster, muligheder og utallige oplevelser. Vi har sammensat det allerbedste til dig!

Afrejse fx 11/9
8 dage fra København.
Priser fra kr.

12.998

RUNDREJSE I THAILAND

Siams Store Oplevelser

Mød indbegrebet af venlighed og tolerance i et af verdens bedste rejselande, Thailand.

Oplev nogle af landets største skatte, og mærk de kendte, oprigtige thailandske smil, når vi bevæger os ud i landet til fabelagtige naturoplevelser. Siams Store Oplevelser viser jer ét Thailand med både bjergstammer, kendte templer og små bjerglandsbyer.

Rejsen slutter på bedste vis ved nogle af Thailands bedste strande.

Afrejse 9/10 i 15 dage. Pris fra kr. **14.450**

Fra kr. 2.000 får du en uges ekstra badeferie i Thailand



Du får den
perfekte
afslutning med en
skøn badeferie i
Hua Hin

Ring 70 10 10 77
og bestil på
bravotours.dk

Bravo Tours
-FERIE PÅ DANSK

Altid
dansktalende
rejseseledere